

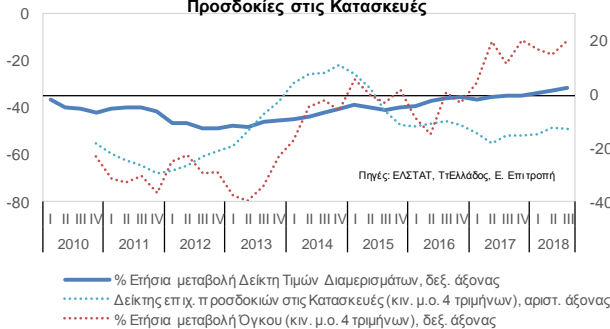

Ελληνική Οικονομία

Η ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων στην Ελλάδα κατά το τρέχον έτος, αντανακλάται τόσο στην αύξηση των τιμών των οικιστικών ακινήτων όσο και στην άνοδο της οικοδομικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, οι τιμές των ακινήτων αυξήθηκαν – για πρώτη φορά μετά από μία δεκαετία - 1,3% σε ετήσια βάση, στο εννεάμηνο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2018. Παράλληλα, ο κινητός μέσος της ετήσιας μεταβολής του όγκου της οικοδομικής δραστηριότητας παρουσιάζει ανοδική τάση, όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 1, η οποία ξεκίνησε από το πρώτο τρίμηνο του 2017 και επιταχύνθηκε κατά τη διάρκεια του 2018.

Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον κλάδο των Κατασκευών παραμένουν σε πολύ χαμηλό επίπεδο σε σχέση με τα ιστορικά επίπεδα πριν την κρίση, ο σχετικός δείκτης παρουσιάζει ελαφρά βελτίωση από το δεύτερο τρίμηνο του 2017 (Γράφημα 1).

Γράφημα 1. Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων, Όγκος Οικοδομικής Δραστηριότητας και Επιχειρηματικές Προσδοκίες στις Κατασκευές

Στο παρόν δελτίο αναλύονται οι **κύριοι παράγοντες της τρέχουσας ανακάμψεως στην αγορά ακινήτων**, οι οποίοι συνδέονται με την είσοδο σε νέα φάση του οικονομικού κύκλου, καθώς και με πρόσθετους διαρθρωτικούς παράγοντες. Αυτοί αναφέρονται αφενός σε δομικές μεταβολές που επιφέρει η μετάβαση στην ψηφιακή οικονομία και αφετέρου σε ορισμένες σημαντικές παρεμβάσεις στο θεσμικό πλαίσιο.

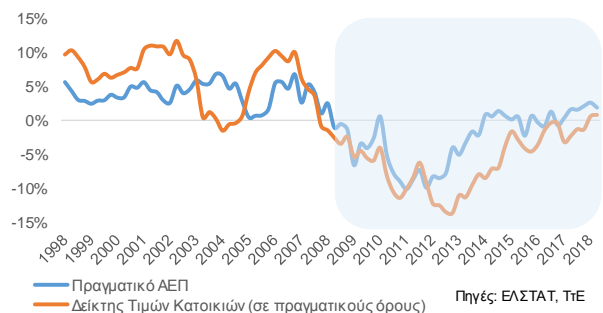
Συγχρονισμός Οικονομικού Κύκλου και Κύκλου Δείκτη Τιμών Κατοικιών

Ένας παράγοντας που συμβάλει στην άνοδο των τιμών των κατοικιών, σε ετήσια βάση, για τρίτο συνεχόμενο τρίμηνο κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, είναι η ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Στο Γράφημα 2 παρατηρείται ο συγχρονισμός μεταξύ του οικονομικού κύκλου και του κύκλου των τιμών κατοικιών σε πραγματικούς όρους¹, όπως αντανακλάται από την παράλληλη εξέλιξη των

ετήσιων μεταβολών του πραγματικού ΑΕΠ και του Δείκτη Τιμών Κατοικιών στην περίοδο 1998 - 2018. Ο συντελεστής συσχέτισης μεταξύ των δύο μεγεθών, αν και δεν τεκμαίρει αναγκαία αιτιώδη συνάφεια, υπολογίζεται ότι είναι 80% για την υπό εξέταση περίοδο. Η εναρμόνιση των κύκλων είναι ιδιαίτερα εμφανής στην διάρκεια της οικονομικής υφέσεως, όταν η μείωση του πραγματικού ΑΕΠ, σωρευτικά άνω του 25%, συνοδεύτηκε επίσης από μεγαλύτερη μείωση του δείκτη τιμών κατοικιών. Ωστόσο, από το 2017 και έπειτα, η σταδιακή αύξηση του ρυθμού οικονομικής μεγεθύνσεως συνέβαλε στη σταθεροποίηση του δείκτη τιμών κατοικιών και εν συνεχεία στην αύξησή του κατά την διάρκεια του 2018. Στο πλαίσιο αυτό, η αναμενόμενη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας τα επόμενα τρίμηνα δύναται να οδηγήσει στην περαιτέρω ανάκαμψη των τιμών των ακινήτων.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσεως, οι τιμές των κατοικιών υπεχώρησαν κατά περίπου 40% σωρευτικά στην περίοδο 2009-2017 (σε ονομαστικούς όρους) ενώ παράλληλα το κόστος

Γράφημα 2. Συγχρονισμός Οικονομικού Κύκλου και Κύκλου Τιμών Κατοικιών (% ετήσιες μεταβολές)

κατασκευής νέων κτηρίων κατοικιών μειώθηκε με αρκετά χαμηλότερο ρυθμό, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 3. Το υψηλότερο κόστος κατασκευής σε σχέση με τις τιμές των κατοικιών καθιστά την επένδυση μη αποδοτική και συνεπώς αποτελεί πρόσθετο παράγοντα αδυναμίας ανακάμψεως της αγοράς. Ωστόσο, η τάση αυτή έχει αντιστραφεί από τις αρχές του έτους, καθώς η αύξηση των τιμών των κατοικιών που παρατηρείται έχει υπερβεί το κόστος παραγωγής, ενισχύοντας τα κίνητρα επενδύσεως.

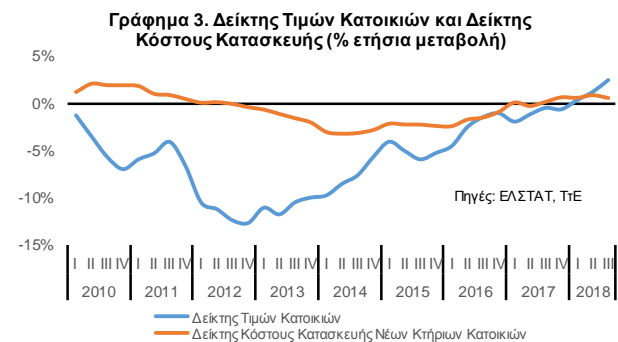
Ζήτηση Ακινήτων από το εξωτερικό: Η επίδραση των δομικών αλλαγών στη βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων.

Πέραν της ανακάμψεως των συνθηκών στην αγορά κατοικίας που συνδέονται με τον οικονομικό κύκλο, υπάρχουν ορισμένοι πρόσθετοι παράγοντες: (i) η επέκταση της οικονομίας διαμοιρασμού (sharing economy) η οποία ενίσχυσε την διαδικασία

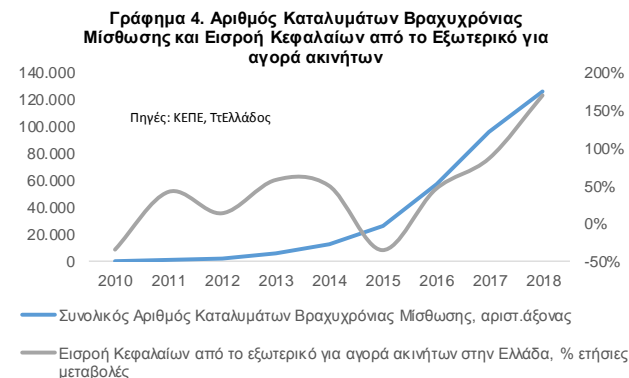
¹ Ο Δείκτης Τιμών Κατοικιών σε πραγματικούς όρους υπολογίζεται διαιρώντας τον ονομαστικό δείκτη τιμών κατοικιών (ιστορικές σειρές, αστικές περιοχές) με τον δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ).

βραχυχρόνιας μισθώσεως ακινήτων μέσω ορισμένων δημοφιλών ψηφιακών πλατφορμών, (ii) η υιοθέτηση του προγράμματος «Golden Visa Greece», δηλαδή η χορήγηση άδειας διαμονής στην Ελλάδα σε πολίτες τρίτων χωρών, που αποκτούν ακίνητο στη χώρα αξίας €250 χιλ. και άνω.

Ειδικότερα, σε σημαντικά ανοδική τάση βρίσκεται η ζήτηση ακινήτων από το εξωτερικό. Όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 4, η εισροή κεφαλαίων για αγορά ακινήτων από το εξωτερικό καταγράφει έντονα αυξητικούς ρυθμούς από το 2016. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου του 2018 η εισροή κεφαλαίων αυξήθηκε κατά 170,8% σε ετήσια βάση.

Όπως παρατηρείται στο Γράφημα 4, η αύξηση αυτή κινείται παράλληλα με τη σημαντική ενίσχυση της δραστηριότητας της βραχυχρόνιας μισθώσεως ακινήτων μέσω ψηφιακών πλατφορμών, όπως για παράδειγμα οι Airbnb, Tripadvisor, Booking.com που αναπτύχθηκε μέσω της νέας μορφής οικονομικής δραστηριότητας, στο ευρύτερο πλαίσιο της οικονομίας διαμοιρασμού (sharing economy), η οποία λειτουργεί αποκλειστικά μέσω διαδικτύου και επιτρέπει την χρήση αγαθών και υπηρεσιών για βραχύ χρονικό διάστημα. Στην Ελλάδα, η δραστηριότητα της βραχυχρόνιας μισθώσεως ακινήτων μέσω της δικτύωσης σε ψηφιακές αγορές (marketplaces) έχει διευρυνθεί με αποτέλεσμα μέχρι το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2018 να καταγράφονται πάνω από 126 χιλ. καταλύματα βραχυχρόνιας μισθώσεως, σε σχέση με σχεδόν μηδενικό αριθμό καταλυμάτων το 2010, όταν άρχισε να αναπτύσσεται αυτή η δραστηριότητα.

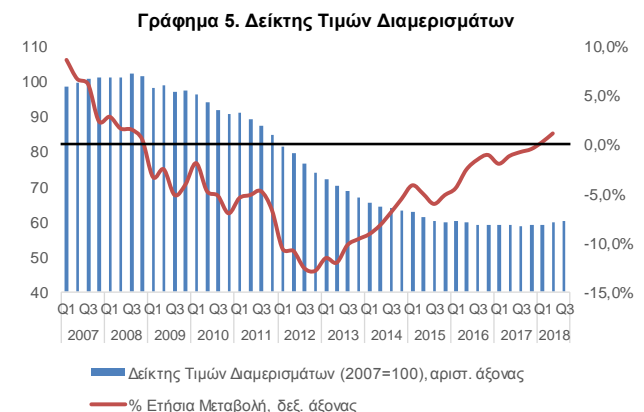

Φορολογία Ακινήτων: Τροχοπέδη για την Αναθέρμανση της Αγοράς Ακινήτων

Σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας για την αναθέρμανση της αγοράς κατοικίας παραμένει η υψηλή φορολογία ακινήτων. Σύμφωνα με την έκθεση του IOBE («Η φορολογία ακινήτων και το μέλλον των κατασκευών στην Ελλάδα», 2018), οι επαναλαμβανόμενοι φόροι στην ακίνητη περιουσία αντιστοιχούν σε υψηλότερο ποσοστό στα συνολικά φορολογικά έσοδα σε σχέση με τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ. Ο αναποτελεσματικός σχεδιασμός της φορολογίας ακινήτων στην Ελλάδα είναι απόρροια διαφόρων παραγόντων, όπως ο υψηλός φορολογικός συντελεστής, η επιβολή πρόσθετων φόρων (εισοδήματος από ενοίκια, ΦΠΑ) στην ίδια περιορισμένη φορολογική βάση, η αναποτελεσματικότητα του συστήματος αποτίμησης της αξίας ακινήτων (διάσταση αντικειμενικών και εμπορικών αξιών), η επιβολή του φόρου από την κυβέρνηση αντί της τοπικής αυτοδιοίκησης (γεγονός που αναιρεί τον ανταποδοτικό χαρακτήρα του φόρου), η καθολική πληρωμή φόρου και η έλλειψη ενός σταθερού πλαισίου.

Οικονομική Συγκυρία

Τιμές Οικιστικών Ακινήτων και Ιδιωτική Κατασκευαστική Δραστηριότητα: Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, η αύξηση των τιμών των οικιστικών ακινήτων συνεχίστηκε και το τρίτο τρίμηνο του 2018, καθώς ο δείκτης τιμών διαμερισμάτων διαμορφώθηκε στις 60,3 μονάδες από 58,9 μονάδες το τρίτο τρίμηνο του 2017, σημειώνοντας αύξηση, σε ετήσια βάση κατά 2,5% (Γράφημα 5). Σημειώνεται ότι η αντίστοιχη ετήσια μεταβολή το τρίτο τρίμηνο του 2017 ήταν -0,7%.

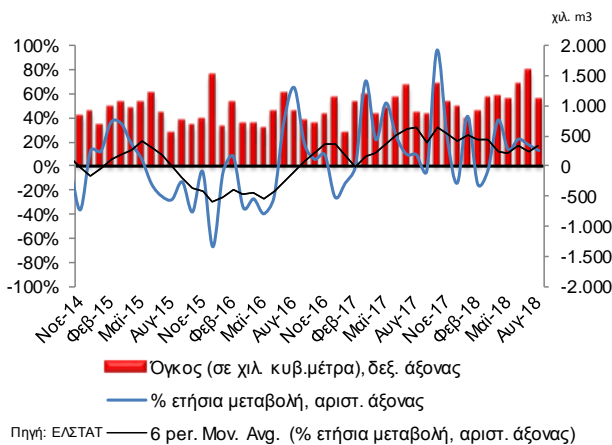
Σε σχέση με την παλαιότητα των διαμερισμάτων, σημειώνεται ότι η αύξηση των τιμών ήταν μεγαλύτερη στα νέα διαμερίσματα (μέχρι 5 έτη) κατά 2,9% σε ετήσια βάση, το τρίτο τρίμηνο του 2018, έναντι αυξήσεως κατά 2,2% στα παλαιά (άνω των 5 ετών). Σημειώνεται ότι και στις δύο αυτές κατηγορίες παρατηρείται αύξηση των τιμών τους, τόσο σε τριμηνιαία, όσο και σε ετήσια βάση και στα τρία τρίμηνα του 2018.

Αναφορικά με την εξέλιξη των τιμών των κατοικιών ανά γεωγραφική περιοχή, παρατηρείται ότι:

Στην Αθήνα ο ρυθμός αυξήσεως των τιμών των διαμερισμάτων, το τρίτο τρίμηνο του 2018, ήταν ο υψηλότερος σε σχέση με τις υπόλοιπες περιοχές και διαμορφώθηκε στο 3,7%, έναντι μειώσεως 0,7% το αντίστοιχο διάστημα του 2017. Στη Θεσσαλονίκη κατεγράφη μικρότερη αύξηση 1,9%, έναντι μειώσεως 1,3% το τρίτο τρίμηνο του 2017, ενώ αύξηση παρατηρήθηκε στις τιμές των κατοικιών στις άλλες μεγάλες πόλεις (1,2%), όπως και στις λοιπές περιοχές (1,6%).

Τέλος, αναφορικά με την κατασκευαστική δραστηριότητα στον κλάδο των ακινήτων, το διάστημα Ιανουαρίου – Αυγούστου του 2018, η ιδιωτική κατασκευαστική δραστηριότητα σε όρους όγκου (χιλ. m³) αυξήθηκε κατά 13,9% σε ετήσια βάση (Γράφημα 6), σε επιφάνεια κατά 16,2%, ενώ ο αριθμός των οικοδομικών αδειών αυξήθηκε κατά 8,9%.

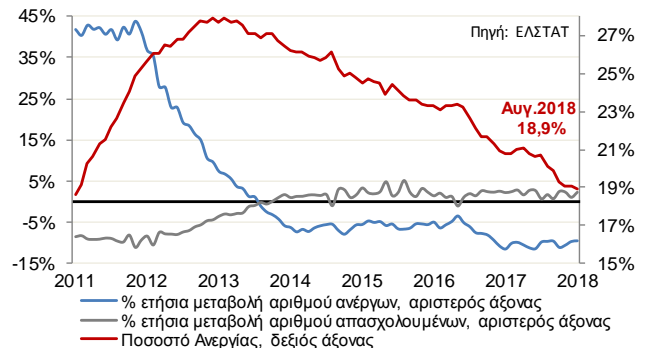
Γράφημα 6. Όγκος Ιδιωτικής Οικοδομικής Δραστηριότητας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ — 6 per. Μον. Avg. (% ετήσια μεταβολή, αριστ. άξονας)

Η Αγορά Εργασίας: Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε τον Αύγουστο του 2018 στο 18,9%, έναντι 20,8% τον Αύγουστο του 2017 και του αναθεωρημένου προς τα πάνω 19,1% τον Ιούλιο του 2018. Ο αριθμός των απασχολουμένων αυξήθηκε κατά 86 χιλιάδες άτομα, ή κατά 2,3%, σε ετήσια βάση, τον Αύγουστο του 2018 και ανήλθε σε 3.858 χιλιάδες άτομα, ενώ ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε σημαντικά, κατά 9,6% σε ετήσια βάση και διαμορφώθηκε σε 896,6 χιλιάδες άτομα. Σημειώνεται ότι, σωρευτικά το ποσοστό ανεργίας, έχει μειωθεί κατά 9 ποσοστιαίες μονάδες από το υψηλό του Ιουλίου του 2013 (Γράφημα 7), ενώ για πρώτη φορά την τελευταία επταετία είναι χαμηλότερο του 19% (18,6% τον Αύγουστο του 2011). Παρά το γεγονός ότι η μείωση του ποσοστού ανεργίας στην Ελλάδα είναι αξιοσημείωτη, το ποσοστό ανεργίας σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, παραμένει το υψηλότερο μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γράφημα 7. Ετήσια % μεταβολή αριθμού Απασχολημένων και Ανέργων

Όσον αφορά στη διάρθρωση του ποσοστού ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα, επισημαίνεται ότι όλες οι ομάδες ηλικιών σημείωσαν πτώση του ποσοστού τον Αύγουστο του 2018, σε σχέση με τον Αύγουστο του 2017. Επίσης, σωρευτικά σε σχέση με τον Αύγουστο του 2013, το ποσοστό ανεργίας έχει μειωθεί σε όλες τις ηλικιακές ομάδες και ιδιαίτερα στην ομάδα 15-24 ετών (-21,5 ποσοστιαίες μονάδες) και στην ομάδα 25-34 (-12,2 ποσοστιαίες μονάδες) (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Ποσοστό Ανεργίας ανά Ηλικιακή Ομάδα, Αύγουστος

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
15-24	58,3	50,0	48,9	45,6	40,4	36,8
25-34	36,4	34,2	30,7	30,2	26,6	24,2
35-44	24,4	22,7	22,6	20,1	18,9	17,1
45-54	21,0	20,5	20,2	19,2	16,5	15,8
55-64	15,8	16,4	16,1	18,9	17,2	14,8
Σύνολο	27,5	26,3	24,5	23,3	20,8	18,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Αναφορικά με το ποσοστό ανεργίας ανά φύλο, οι γυναίκες συνεχίζουν να διατηρούν υψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τους άνδρες, ήτοι 23,7% τον Αύγουστο του 2018, έναντι 15,0% των ανδρών. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας και στα δύο φύλα βαίνει μειούμενο σε σχέση με το προηγούμενο έτος αλλά και σε σχέση με το 2013, όταν κατεγράφησαν τα υψηλότερα ποσοστά (Πίνακας 2). Ειδικότερα, το ποσοστό ανεργίας των ανδρών έχει μειωθεί σωρευτικά, από τον Αύγουστο του 2013, κατά 9,2 ποσοστιαίες μονάδες, έναντι 8,0 ποσοστιαίων μονάδων των γυναικών.

Πίνακας 2. Ποσοστό Ανεργίας ανά Φύλο, Αύγουστος

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Άρρενες	24,2	23,6	21,7	19,7	17,4	15,0
Θήλειες	31,7	29,6	28,0	27,8	25,1	23,7
Σύνολο	27,5	26,3	24,5	23,3	20,8	18,9

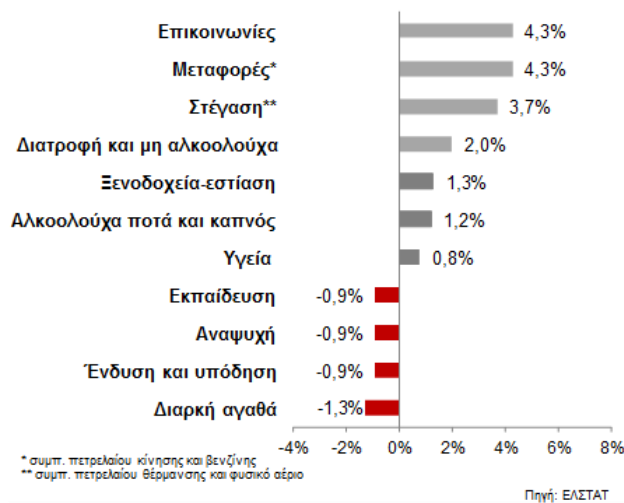
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Τέλος, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα συνεχίζεται, καθώς αναμένεται συνολική αύξηση της απασχολήσεως το 2018, σε ετήσια βάση, κατά 1,8%. Δεδομένου ότι ο μέσος ρυθμός αυξήσεως της απασχολήσεως το διάστημα Ιανουαρίου – Αυγούστου

2018 ήταν 1,7%, συμπεραίνεται ότι, βάσει και των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το τελευταίο τετράμηνο του 2018, αναμένεται περεταίρω βελτίωση της απασχολήσεως. Αναφορικά με το ποσοστό ανεργίας, η ίδια έκθεση προβλέπει ότι αναμένεται να διαμορφωθεί σε 18,6% το 2018, 18,2% το 2019, ενώ το 2020 να μειωθεί στο 16,9%.

Δείκτης Τιμών Καταναλωτή: Ο εθνικός δείκτης τιμών καταναλωτή σημείωσε αύξηση κατά 1,8% τον Οκτώβριο του 2018, έναντι αύξησης 0,7% τον Οκτώβριο του 2017. Θετική επίδραση στον πληθωρισμό τον Οκτώβριο είχαν κυρίως οι αυξημένες τιμές της ενέργειας, των μη επεξεργασμένων τροφίμων και η επίπτωση της φορολογίας.

Γράφημα 8. Ετήσιες Μεταβολές Ομάδων Αγαθών και Υπηρεσιών στον Εθνικό ΔΤΚ

Ειδικότερα, όπως φαίνεται στο Γράφημα 8 τις μεγαλύτερες αυξήσεις στον πληθωρισμό του Οκτωβρίου είχαν οι κατηγορίες «Μεταφορές» λόγω αύξησης των τιμών σε βενζίνη, πετρέλαιο κίνησης και εισιτήρια μεταφοράς επιβατών, «Επικοινωνίες» λόγω κυρίως αύξησης των τιμών στις τηλεφωνικές υπηρεσίες, «Στέγαση» λόγω της αύξησης των τιμών σε πετρέλαιο θέρμανσης, φυσικό αέριο και στερεά καύσιμα και παρά τη μείωση στα ενοίκια και τον ηλεκτρισμό.

Αύξηση, αν και μικρότερη, παρουσίασε και η κατηγορία «Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά» κυρίως λόγω αύξησης των τιμών των μη επεξεργασμένων τροφίμων με θετική επίπτωση στον πληθωρισμό κατά 0,35 εκατοστιαίες μονάδες.

Αντίθετα, τη μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή του Οκτωβρίου παρουσίασε η κατηγορία «Διαρκή αγαθά-Είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες» λόγω μείωσης κυρίως των τιμών σε υφαντουργικά προϊόντα οικιακής χρήσης και είδη άμεσης κατανάλωσης νοικοκυριού.

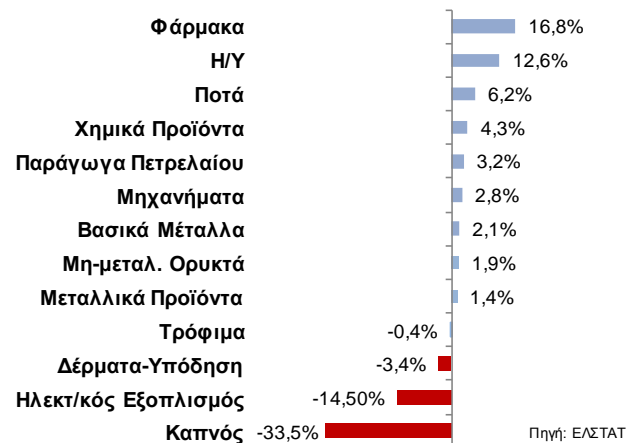
Συμπερασματικά, η πορεία του πληθωρισμού εξακολουθεί να επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις τιμές στην ενέργεια και την επίδραση βάσης λόγω αύξησης των φορολογικών συντελεστών τόσο εντός του 2017 όσο και κατά το τρέχον έτος, ενώ

σημειώνεται ότι με βάση τις Χειμερινές Προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο εναρμονισμένος πληθωρισμός αναμένεται να διαμορφωθεί στο 0,8% το 2018 και να αυξηθεί το 2019 λόγω τόνωσης της ζήτησης καθώς η οικονομική δραστηριότητα αυξάνεται.

Η Βιομηχανική Παραγωγή: Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, ο γενικός δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής αυξήθηκε στο διάστημα Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2018 κατά 0,9% σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης κατά 5,5% την ίδια περίοδο του 2017. Η ανωτέρω αύξηση οφείλεται στην άνοδο της παραγωγής στους τομείς των ορυχείων-λατομείων (+2,2%) και της μεταποίησης (+2,2%), που αντιστάθμισαν τη μείωση στην παραγωγή ηλεκτρισμού (-3,7%) και στον τομέα παροχής νερού (-2,5%).

Την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2018, από τους 24 κλάδους της μεταποίησης, οι 16 παρουσίασαν θετικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής του δείκτη παραγωγής και επτά από αυτούς κυμαίνονται σε επίπεδο άνω του έτους βάσης 2010, ήτοι άνω των 100 μονάδων. Οι πιο σημαντικοί, με βάση τη στάθμισή τους στον δείκτη της μεταποίησης, είναι οι κλάδοι των παραγώγων πετρελαίου και άνθρακα (+3,2%), των ποτών (+6,2%), των μη μεταλλικών ορυκτών (+1,9%), των βασικών μετάλλων (+2,1%), των χημικών (+4,3%) και των φαρμακευτικών προϊόντων (+16,8%). Αντίθετα, μείωση της παραγωγής στο δεκάμηνο του 2018, σε ετήσια βάση, παρουσίασαν κλάδοι όπως τρόφιμα, καπνός, υπόδηση, ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, κ.α. (Γράφημα 9).

Γράφημα 9. Ετήσια % Μεταβολή Δείκτη Παραγωγής σε Επιλεγμένες Μεταποιητικές Βιομηχανίες, Ιανουάριος - Οκτώβριος 2018

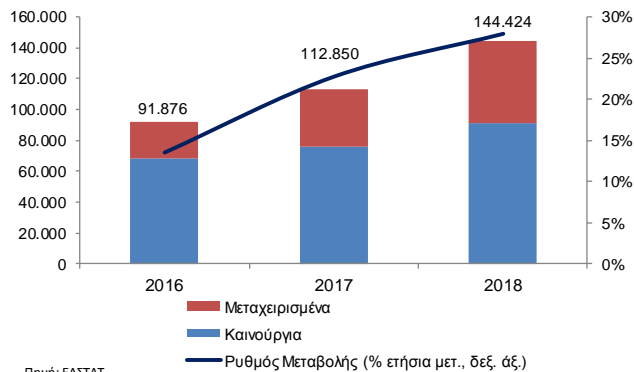

Οι προοπτικές του κλάδου παραμένουν θετικές, καθώς σύμφωνα με την πρόσφατη έρευνα της IHS Markit, ο δείκτης υπευθύνων για τις προμήθειες στην μεταποίηση (Purchasing Managers Index_PMI) εξακολουθεί να βρίσκεται σε επίπεδο άνω των 50 μονάδων (53,1 μονάδες τον Οκτώβριο του 2018), γεγονός που συνάδει με την ενίσχυση της μεταποιητικής παραγωγής.

Οι Πωλήσεις νέων Επιβατικών Αυτοκινήτων:

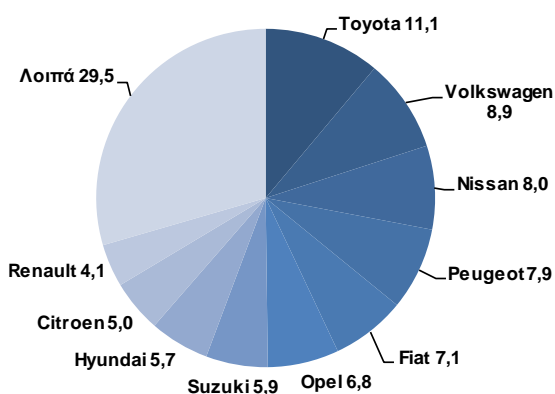
Τον Οκτώβριο 2018, οι νέες άδειες ΙΧ επιβατικών αυτοκινήτων που χορηγήθηκαν, συνέχισαν να καταγράφουν ανοδική πορεία, με αποτέλεσμα το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2018, να παρουσιάσουν αύξηση κατά 28%, έναντι αύξησης κατά 22,8% το ίδιο διάστημα του 2017.

Γράφημα 10. Χορήγηση Νέων Αδειών Κυκλοφορίας, Ιανουάριος – Οκτώβριος 2018

Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι, την περίοδο Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2018 πουλήθηκαν συνολικά 144,4 χιλιάδες αυτοκίνητα, εκ των οποίων τα 91,1 χιλιάδες ήταν καινούργια και τα 53,3 χιλιάδες μεταχειρισμένα (Γράφημα 10). Παρότι το μερίδιο των καινούργιων αυτοκινήτων σε σύγκριση με εκείνο των μεταχειρισμένων είναι μεγαλύτερο (63% έναντι 37%), ο ρυθμός αύξησης των πωλήσεων των μεταχειρισμένων είναι κατά πολύ μεγαλύτερος (45,1% έναντι 19,7%).

Γράφημα 11. Μερίδιο στις Πωλήσεις Καινούργιων Επιβατικών Αυτοκινήτων ανά Εμπορικό Σήμα, Ιανουάριος – Οκτώβριος 2018

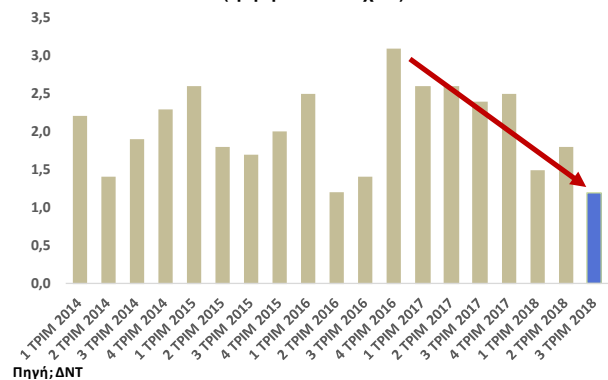
Σχετικά με τις πωλήσεις καινούριων επιβατικών αυτοκινήτων ανά εμπορικό σήμα (Γράφημα 1), στους πρώτους δέκα μήνες του 2018 το μεγαλύτερο μερίδιο κατέχει η Toyota (11,1%) και ακολουθούν οι Volkswagen (8,9%), Nissan (8%), Peugeot (7,9%), Fiat (7,1%) και Opel (6,9%).

Παγκόσμια Οικονομία

Έκθεση του ΔΝΤ για την Ευρώπη : Κύρια σημεία

Σύμφωνα με την έκθεση¹ του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), η οικονομική μεγέθυνση στην Ευρώπη συνεχίστηκε στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2018, ωστόσο ο ρυθμός αναπτύξεως ήταν χαμηλότερος του αναμενομένου στις προηγμένες οικονομίες. (Γράφημα 12).

Γράφημα 12. Μεταβολή ΑΕΠ προηγμένων οικονομιών Ευρώπης (τριμηνιαία στοιχεία)

Όπως επισημαίνει το ΔΝΤ, η εγχώρια ζήτηση, υποστηριζόμενη από την ισχυρή απασχόληση, παραμένει η κινητήρια αναπτυξιακή δύναμη. Παρά ταύτα, το οικονομικό περιβάλλον έχει γίνει λιγότερο ευνοϊκό, εξαιτίας της επιβραδύνσεως της παγκόσμιας ζήτησεως, των εμπορικών εντάσεων, των υψηλών τιμών της ενέργειας και των αυστηρότερων χρηματοπιστωτικών συνθηκών που επικρατούν στις ευάλωτες αναδυόμενες οικονομίες.

Οι προβλέψεις του ΔΝΤ για την ανάπτυξη στην Ευρώπη

Η επέκταση της οικονομικής δραστηριότητας συνεχίστηκε στο πρώτο εξάμηνο του 2018, υποστηριζόμενη από τις ακολουθούμενες μακροοικονομικές πολιτικές. Ωστόσο, υπάρχουν ενδείξεις υποχωρήσεως των αναπτυξιακών ρυθμών σε Ρουμανία, Τουρκία και Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπροσθέτως, στην Ευρωζώνη, ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε περαιτέρω στο τρίτο τρίμηνο του 2018, εξαιτίας της ασθενέστερης εξωτερικής ζήτησεως (ειδικά για αγαθά) και των ειδικών παραγόντων (κακοκαιρία, παραγωγή αυτοκινήτων).

Στις περισσότερες χώρες της Κεντρικής, Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης (CESEE), η οικονομική επέκταση επέδειξε ανθεκτικότητα, λόγω της υψηλότερης απορροφήσεως κοινοτικών κονδυλίων και της ισχυρής ιδιωτικής καταναλώσεως. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, ο αναπτυξιακός ρυθμός στην Ευρώπη θα υποχωρήσει από 2,8% το 2017 σε 2,3% το 2018 και 1,9% το 2019-2020. Όσον αφορά στην Ευρωζώνη, το ΔΝΤ προσδοκά ότι ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ, θα εξασθενήσει από 2,4% το 2017 σε 2,0% το 2018, σε 1,9% το 2019 και θα καταλήξει σε ρυθμό 1,7% το 2020 (Πίνακας 3).

Πίνακας 3. ΔΝΤ- Πορεία ΑΕΠ επιλεγμένων οικονομιών

%	2017	2018	Αναθεώρηση από Απρίλιο '18	2019	Αναθεώρηση από Απρίλιο '18
Ευρώπη	2,8	2,3	-0,3	1,9	-0,3
Ευρωζώνη	2,4	2,0	-0,4	1,9	-0,1
Γερμανία	2,5	1,9	-0,6	1,9	-0,2
Γαλλία	2,3	1,6	-0,5	1,6	-0,4
Ιταλία	1,5	1,2	-0,4	1,0	-0,1
Πορτογαλία	2,7	2,3	-0,1	1,5	0,0
Ισπανία	3,0	2,7	-0,1	2,2	0,0
Ιρλανδία	7,2	4,7	0,2	4,0	0,0
Αυστρία	3,0	2,8	0,2	2,2	0,2
Φινλανδία	2,8	2,6	0,1	1,8	-0,2
Πηγή: ΔΝΤ					

† Regional Economic Outlook, November 2018

Οι κίνδυνοι που απειλούν τις αναπτυξιακές προοπτικές

Βραχυπρόθεσμα, η κλιμάκωση των εμπορικών εντάσεων και υιοθέτηση μιας περιοριστικής νομισματικής πολιτικής θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τις επενδύσεις και να επιβραδύνουν την ανάπτυξη.

Μεσοπρόθεσμα, οι αναπτυξιακές προοπτικές μπορούν να πληγούν από τις καθυστερήσεις στη δημοσιονομική προσαρμογή, τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, τις δημογραφικές προκλήσεις, την αύξηση της ανισότητας και την έλλειψη εμπιστοσύνης στις σχεδιαζόμενες πολιτικές. Επιπροσθέτως, η απουσία μιας εμπορικής συμφωνίας, μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μπορούσε να επιφέρει τριγμούς στην εμπορική δραστηριότητα με αρνητικές συνέπειες στην ανάπτυξη.

Ο εθνικές οικονομικές πολιτικές

Οι υπεύθυνοι του οικονομικού σχεδιασμού, θα πρέπει να αξιοποιήσουν την ευκαιρία που τους προσφέρει η συνεχιζόμενη οικονομική ανάπτυξη για την υλοποίηση των απαιτούμενων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων προκειμένου να δημιουργήσουν τον απαραίτητο δημοσιονομικό χώρο. Οι χώρες με σημαντικές οικονομικές αδυναμίες πρέπει να επιδιώξουν να μειώσουν τα υψηλά επίπεδα δημόσιου χρέους και να δημιουργήσουν δημοσιονομικά αποθέματα (fiscal buffers), προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι θα έχουν τη δυνατότητα, να αντιμετωπίσουν μελλοντικές αντίξοες οικονομικές συνθήκες. Αντίθετα, οι χώρες με σημαντικό δημοσιονομικό χώρο και με ισχυρή εξωτερική θέση θα πρέπει να αυξήσουν τις δημόσιες επενδύσεις, προκειμένου να ενισχύσουν την αναπτυξιακή δυναμική των οικονομιών τους και παράλληλα να φροντίσουν για την εξισορρόπηση του εξωτερικού τους ισοζυγίου.

Η νομισματική πολιτική

Οι απαιτήσεις της νομισματικής πολιτικής διαφοροποιούνται ανά χώρα. Στις αναδυόμενες οικονομίες της Ευρώπης, όπου οι πληθωριστικές

πιέσεις βαθμιαία εντείνονται, οι νομισματικές αρχές θα πρέπει να κινηθούν προς την κατεύθυνση ομαλοποίησης της νομισματικής τους πολιτικής, γνωστοποιώντας τις προθέσεις τους, με τρόπο που θα εξασφαλίζει την ομαλή προσαρμογή στη νέα κατάσταση. Αντιθέτως, στις προηγμένες οικονομίες της Ευρώπης, στις οποίες οι πληθωριστικές πιέσεις είναι γενικώς υποτονικές, η νομισματική πολιτική θα πρέπει να παραμείνει υποστηρικτική για να εξασφαλίσει τη σταδιακή αύξηση του πληθωρισμού προς τους επιδιωκόμενους στόχους των νομισματικών αρχών.

Επισημάνσεις

Σε σύγκριση με τις προβλέψεις του περασμένου Απριλίου, το ΔΝΤ αναθεώρησε προς τα κάτω, τους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης σε περίπου μισές χώρες της Ευρώπης, λαμβάνοντας υπόψη την ασθενέστερη εξωτερική ζήτηση και τις υψηλές τιμές ενέργειας. Επιπροσθέτως, υπογράμμισε ότι η ωρίμανση του οικονομικού κύκλου, οι περιορισμοί της παραγωγικής ικανότητας και η έλλειψη εργατικού δυναμικού, μπορούν να λειτουργήσουν ανασταλτικά στην ανάπτυξη, επηρεάζοντας κυρίως τις αναδυόμενες οικονομίες της Ευρώπης. Το ΔΝΤ καταλήγει, ότι η ανάπτυξη και τα εισοδήματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), θα προστατευθούν με την ολοκλήρωση της τραπεζικής ενώσεως, την υιοθέτηση θεσμικών μεταρρυθμίσεων σε φορολογικό επίπεδο και την αποδοχή ενός «ήπιου» Brexit.

▼ ΗΠΑ

Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ)

Σύμφωνα με τα μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία, τον Οκτώβριο, σε ετήσια βάση, ο ΔΤΚ ανήλθε σε 2,5%, έναντι 2,3% το Σεπτέμβριο. Η ενίσχυση του ΔΤΚ οφείλεται στην αύξηση των τιμών των ενοικίων κατά 3,2% και των τιμών των καυσίμων κατά 16,1%. Επιπροσθέτως, εξασθένησε ο ρυθμός μεταβολής των τιμών των αγαθών εκτός τροφίμων και ενεργειακών αγαθών. Αποτέλεσμα των ανωτέρω, ο **δομικός πληθωρισμός** (ΔΤΚ εξαιρουμένων των τιμών τροφίμων και ενέργειας), τον Οκτώβριο να υποχωρήσει στο 2,1% (Γράφημα 13).

Ο πληθωρισμός αναμένεται να διατηρήσει τη δυναμική του στους επόμενους μήνες, καθώς:

Πρώτον, δεν έχει αποτυπωθεί στις τιμές ακόμα η επιβάρυνσή από το νέο δασμολογικό καθεστώς για προϊόντα προερχόμενα από την Κίνα.

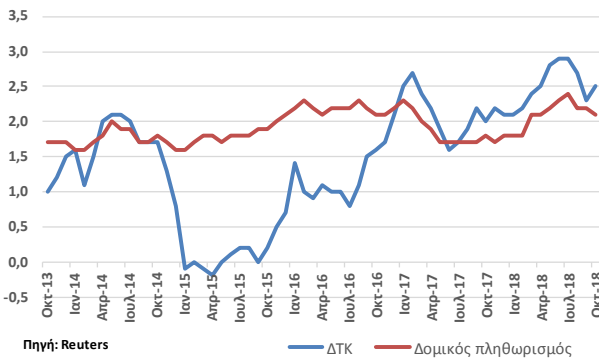
Δεύτερον, η οικονομία συνεχίζει να μεγεθύνεται με ικανοποιητικό ρυθμό (τρίτο τρίμηνο 2018: 3,5% σε ετήσια βάση) ενώ επιπροσθέτως, έχει υιοθετηθεί μία επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, η οποία αναμένεται να δώσει σημαντική ώθηση στην οικονομία μεσοπρόθεσμα.

Τρίτον, η αγορά εργασίας βρίσκεται περί το σημείο πλήρους απασχολήσεως, δημιουργώντας ανοδικές

πίεσεις στις αποδοχές από εργασία. Ενδεικτικά, τον Οκτώβριο, το ποσοστό της ανεργίας διαμορφωνόταν στο 3,7%, ενώ οι μέσες ωριαίες αποδοχές αυξήθηκαν κατά 3,1%, σε ετήσια βάση.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Fed (Σεπτέμβριος 2018), το 2018 ο πληθωρισμός και ο δομικός πληθωρισμός θα διαμορφωθούν περί το 2,1% και 2,0%, αντίστοιχα, ενώ το 2020 και θα 2021 θα είναι 2,1% αμφότεροι.

Γράφημα 13. Εξέλιξη ΔTK και δομικού πληθωρισμού (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

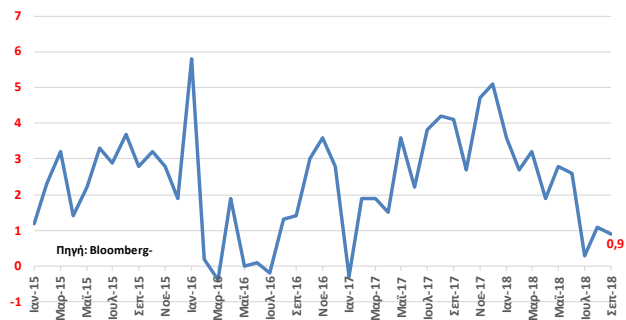
▼
Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)

Βιομηχανική παραγωγή

Η βιομηχανική παραγωγή στη ΖτΕ αυξήθηκε κατά 0,9% σε ετήσια βάση το Σεπτέμβριο του 2018, μετά από αύξηση 1,1% (αναθεωρημένη μέτρηση) τον Αύγουστο (Γράφημα 14), υπερσκελίζοντας τις προσδοκίες της αγοράς που προέβλεπε αύξηση της τάξεως του 0,3%. Η παραγωγή αυξήθηκε ταχύτερα για τα μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά και τα κεφαλαιουχικά αγαθά, ενώ συνέχισε να μειώνεται για τα είδη ενέργειας και τα διαρκή καταναλωτικά αγαθά. Ωστόσο, η θετική επίδοση του Σεπτεμβρίου δεν εξαλείφει τις ανησυχίες για τις μελλοντικές επιδόσεις της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, οι μεγαλύτερες ετήσιες αυξήσεις στη βιομηχανική παραγωγή σημειώθηκαν στην Ιρλανδία (+9,4%), στην Πολωνία (+5,0%) και στη Δανία (+4,3%). Αντιθέτως, οι μεγαλύτερες ετήσιες μειώσεις παρατηρήθηκαν στη Μάλτα (-5,3%), στην Κροατία (-2,6%) και στην Ολλανδία (-2,3%). Ωστόσο, μικτή ήταν η εικόνα της βιομηχανικής παραγωγής (ετήσια μεταβολή) στις χώρες της ΖτΕ το Σεπτέμβριο. Άνοδος της βιομηχανικής παραγωγής καταγράφηκε σε Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβενία, Σλοβακία και Φινλανδία. Αν αντιθέσει, πτώση της παραγωγής σημειώθηκε σε Ισπανία, Γαλλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία και Πορτογαλία.

Γράφημα 14. Εξέλιξη βιομηχανικής παραγωγής (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

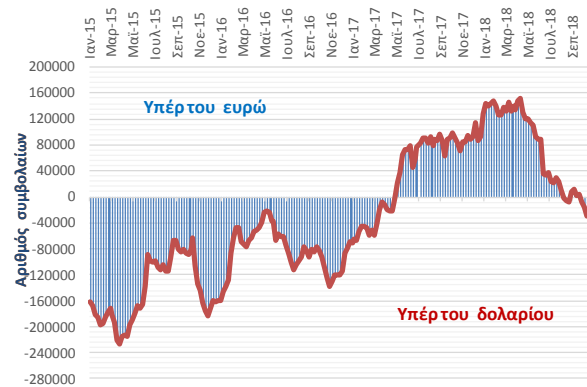

Αγορές Κεφαλαίου & Συναλλάγματος

▼
Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) για **μη εμπορικές συναλλαγές (specs)** στο ευρώ την εβδομάδα που έληξε στις 6 Νοεμβρίου μειώθηκαν κατά 14.181 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα -46.843 συμβόλαια από -32.662 που ήταν την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 15). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την έκτη κατά σειρά εβδομαδιαία μείωση που σημειώνεται από τις 25 Σεπτεμβρίου 2018.

Γράφημα 15. Specs θέσεις εναντίον (short) του ευρώ

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία ευρώ-δολαρίου στις 13 Νοεμβρίου στην Ευρώπη διαμορφωνόταν περί τα 1,1244 USD/EUR με αποτέλεσμα το ευρώ να καταγράφει από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του δολαρίου (-6,3%) και να διαπραγματεύεται υψηλότερα κατά 8,7% από το χαμηλό των τελευταίων 15 ετών που είχε σημειώσει στις 3 Ιανουαρίου 2017 (\$1,0342).

Η ενίσχυση του δολαρίου αποδίδεται στις ανησυχίες των επενδυτών για την παγκόσμια ανάπτυξη και την πολιτική αβεβαιότητα που επικρατεί στον ευρωπαϊκό χώρο. Στην παρούσα συγκυρία το δολάριο λειτουργεί, ως η ασφαλής επενδυτική κίνηση. Η πολιτική διαμάχη που έχει ξεσπάσει μεταξύ Ιταλίας και Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχετικά με τον προϋπολογισμό της πρώτης (δημόσιες δαπάνες, δημοσιονομικό

έλλειμμα), προξενεί σημαντικές πιέσεις στο ευρώ. Σημειώνεται ότι, το τελευταίο έχει απωλέσει το 5,9% της αξίας του έναντι του δολαρίου, τους τελευταίους έξι μήνες.

Στις ΗΠΑ, η αγορά εργασίας συνεχίζει να επιδεικνύει σημεία ευρωστίας και η οικονομική δραστηριότητα ενισχύεται με έντονο ρυθμό, με αποτέλεσμα η ομοσπονδιακή τράπεζα (Fed) να συνεχίσει να αυξάνει τα επιτόκια με σταδιακό ρυθμό. Οι επενδυτές εκτιμούν στην τελευταία συνεδρίαση της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής (FOMC) για το 2018. Ειδικότερα, η αγορά (Bloomberg-World interest rates probabilities), προσδιόριζε στις 13 Νοεμβρίου την πιθανότητα ανόδου των επιτοκίων κατά 0,25%, στη συνεδρίαση της 19ης Δεκεμβρίου, σε 75,4% από 74,5% που ήταν την προηγούμενη εβδομάδα.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ, δέχεται πιέσεις έναντι του φράγκου στην αρχή της εβδομάδας, κινούμενο στην περιοχή των 1,1356 φράγκων. Σημειώνεται ότι το ευρώ καταγράφει απώλειες έναντι του φράγκου από την αρχή του έτους κατά 2,8%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της ΤτΕλβετίας (SNB) την προηγούμενη εβδομάδα, εκτιμάται ότι δεν υπήρξε παρέμβασή της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου, καθώς το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στη SNB, υποχώρησε οριακά στα 577,20 δισ. φράγκα για την εβδομάδα που έληξε στις 9 Νοεμβρίου έναντι 577,53 δισ. φράγκων που ήταν την εβδομάδα μέχρι και τις 2 Νοεμβρίου.

Στερλίνα (GBP) ► Μικτή η εικόνα της στερλίνας σε εβδομαδιαία βάση, καθώς στις 13 Νοεμβρίου κατέγραφε καθοδική τάση έναντι του δολαρίου-ΗΠΑ (1,2902 USD/GBP) και ανοδική έναντι του ευρώ (0,8712 GBP/EUR). Σωρευτικά η στερλίνα από την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος της 23ης Ιουνίου 2016, έχει διολισθησει κατά 12,9% έναντι του δολαρίου και κατά 13,6% έναντι του ευρώ. Ωστόσο, από την αρχή του έτους η στερλίνα καταγράφει κέρδη 1,9% έναντι του ευρώ και απώλειες 4,5% έναντι του δολαρίου.

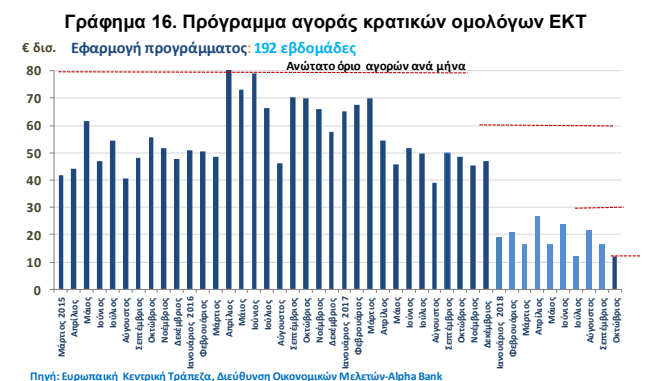
Η στερλίνα έχει υποχωρήσει έναντι του δολαρίου τις τελευταίες ημέρες. Ειδικότερα, στις 12 Νοεμβρίου η στερλίνα κατέγραψε το μεγαλύτερο ποσοστό ημερήσιας πτώσεως, έναντι του δολαρίου από τις 21 Σεπτεμβρίου, καθώς εντείνονται οι αμφιβολίες των επενδυτών για την ικανότητα της πρωθυπουργού του Ηνωμένου Βασιλείου, να επιτύχει τη στήριξη του κόμματος της, για μια συμφωνία αποχωρήσεως (Brexit) με την ΕΕ. Ωστόσο, προσωρινή στήριξη παρέχει στη στερλίνα η τεχνική συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ ΕΕ και Ηνωμένου Βασιλείου για τη μορφή του Brexit η οποία δεν επιλύει το βασικό ζήτημα των διαπραγματεύσεων, δηλαδή τη μορφή

των συνόρων μεταξύ της Βόρειας Ιρλανδίας και της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας.

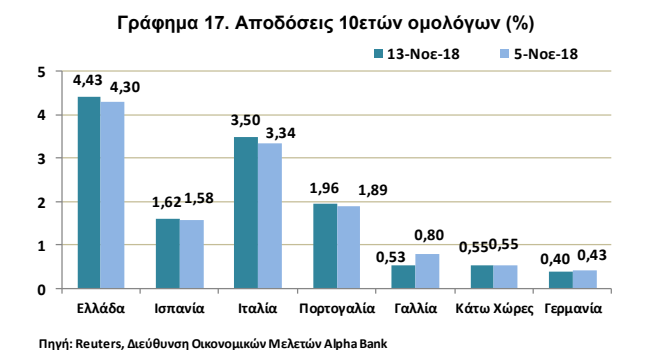
Σε επίπεδο ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, το ασφάλιστρο κινδύνου (CDS-Credit Default Swaps) πενταετούς διάρκειας διαμορφωνόταν στις 13 Νοεμβρίου στα 31,9 bps από 30,3 bps που ήταν την προηγούμενη εβδομάδα.

Αγορές ομολόγων – Η προείρα του προγράμματος QE της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης (ΕΚΤ)

Οι αγορές κρατικών ομολόγων από την ΕΚΤ (γράφημα 16) την εβδομάδα μέχρι τις 9 Νοεμβρίου στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), διαμορφώθηκαν στα €2.089 δισ. με αποτέλεσμα ο μέσος εβδομαδιαίος όρος από την έναρξη του προγράμματος να διαμορφώνεται στα €10,9 δισ. Παράλληλα, η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας € 484 εκατ. και αγορές Asset-backed securities αξίας € 73 εκατ. Επίσης, η ΕΚΤ την περασμένη εβδομάδα πραγματοποίησε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων αξίας € 776 εκατ. ενώ από τις 8 Ιουνίου 2016 έχει αγοράσει συνολικά περί τα €175 δισ. Το ανώτατο επιτρεπτό ύψος του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme-APP) από τον Οκτώβριο έχει περιορισθεί μηνιαίως σε €15 δισ. από €30 δισ.

Στην Ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος τιμών αγοράς του 10ετούς ομολόγου λήξης 30 Ιαν. 2028 διαμορφωνόταν στις 13 Νοεμβρίου μεταξύ 94,88-95,08 ήτοι απόδοση 4,41%-4,44%. Η ανησυχία για κλιμάκωση της εντάσεως μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Ιταλίας, οδηγεί υψηλότερα τις αποδόσεις των ομολόγων της Ελλάδας.

Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του 10ετούς της Ελλάδας και του ομολόγου της Γερμανίας (spread) ανήλθε στις 403 μονάδες βάσεων. Παράλληλα, η απόδοση του 10ετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ, υποχώρησε στο 0,40% (γράφημα 17). Το 10ετές ομόλογο της Πορτογαλίας στις 13 Νοεμβρίου κατέγραφε απόδοση 1,96%, της Ισπανίας 1,62% και της Ιταλίας 3,50%. Η διαφορά απόδοσης του 10ετούς Πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με την αντίστοιχη του Γερμανικού, ανήλθε σε εβδομαδιαία βάση στις 156 μ.β. και του 10ετούς Ιταλικού ομολόγου στις 310 μ.β. (Πίνακας 4). Η απόδοση του 10-ετούς ομολόγου των ΗΠΑ διαμορφωνόταν στο 3,17% στις 13 Νοεμβρίου.

Πίνακας 4. Διαφορά αποδόσεων 10ετών επιλεγμένων ομολόγων της ΖΤΕ με το αντίστοιχο 10ετές της Γερμανίας

	13-Νοε-18	5-Νοε-18	Διαφορά μβ*
Ελλάδα	403	388	16
Ισπανία	122	115	7
Ιταλία	310	291	19
Πορτογαλία	156	146	10
Γαλλία	14	37	-23
Κάτω Χώρες	15	12	3

Πηγή: Reuters * μβ=μονάδες βάσεων

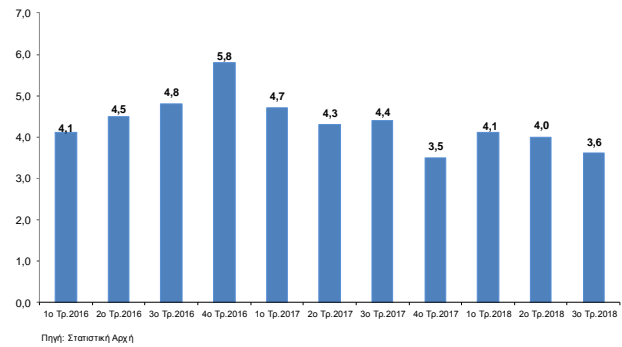
Νοτιοανατολική Ευρώπη

Κύπρος

Ρυθμός ανάπτυξης

Ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ (εποχικά διορθωμένο) παρουσίασε επιβράδυνση στο 3,6%, σε ετήσια βάση, στο τρίτο τρίμηνο του 2018 από 4,0% στο δεύτερο τρίμηνο του 2018 (Γράφημα 18). Σύμφωνα με τα μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 3,6%, σε ετήσια βάση, στο τρίτο τρίμηνο του 2018 από 3,9% στο δεύτερο τρίμηνο του 2018. Σε τριμηνιαία βάση, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,7% στο τρίτο τρίμηνο του 2018, έναντι 0,8% στο δεύτερο τρίμηνο του 2018. Σύμφωνα με τη Cystat, η αύξηση του ΑΕΠ στο τρίτο τρίμηνο του 2018 προήλθε κυρίως από τον κλάδο των ξενοδοχείων και εστιατορίων, το εμπόριο, τις κατασκευές, τη μεταποίηση, τις μεταφορές και αποθηκεύσεις, τις επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, καθώς και τις δραστηριότητες διοικητικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών. Αντιθέτως, υποχώρηση καταγράφηκε στις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες.

Γράφημα 18. ΑΕΠ (ετήσια % μεταβολή)

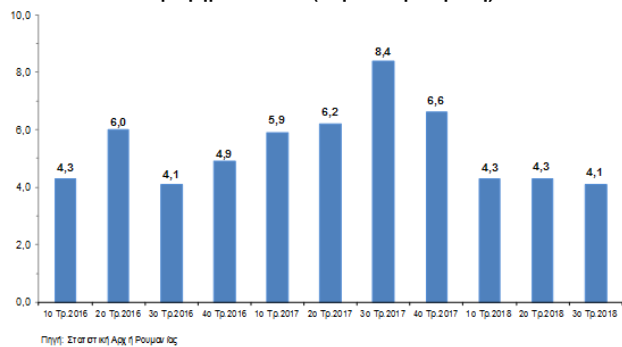

Ρουμανία

Ρυθμός ανάπτυξης

Στο τρίτο τρίμηνο του 2018, ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ (εποχικά διορθωμένο) παρουσίασε επιβράδυνση στο 4,1%, σε ετήσια βάση, που αποτελεί τον πέμπτο υψηλότερο ρυθμό μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από 4,3% στο δεύτερο και στο πρώτο τρίμηνο του 2018 (Γράφημα 19). Σε τριμηνιαία βάση, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,9% στο τρίτο τρίμηνο του 2018, με τον υψηλότερο ρυθμό μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έναντι 1,5% στο δεύτερο τρίμηνο του 2018. Σε μη εποχικά διορθωμένη βάση, ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ σημείωσε επιτάχυνση στο 4,3%, σε ετήσια βάση, στο τρίτο τρίμηνο του 2018 από 4,1% στο δεύτερο τρίμηνο του 2018.

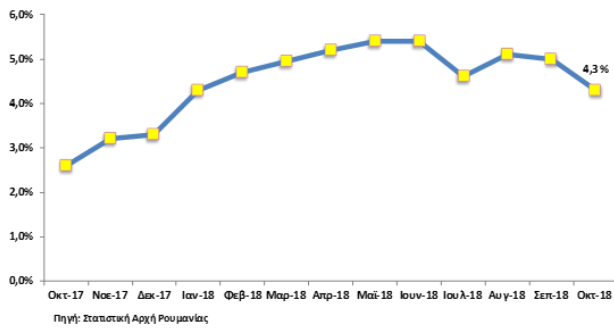
Γράφημα 19. ΑΕΠ (ετήσια % μεταβολή)

Πληθωρισμός

Ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 4,3% τον Οκτώβριο από 5,0% τον Σεπτέμβριο (Γράφημα 20). Στο πρώτο δεκάμηνο του 2018, ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε, κατά μέσο όρο, σε 4,9% και ήταν πολύ υψηλότερος από το ανώτατο επίπεδο του στόχου της ΤτΡουμανίας (1,5%-3,5%). Τον Οκτώβριο, τη μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν οι τιμές των λαχανικών, ενώ την εντονότερη μείωση παρουσίασαν οι τιμές των φρέσκων φρούτων.

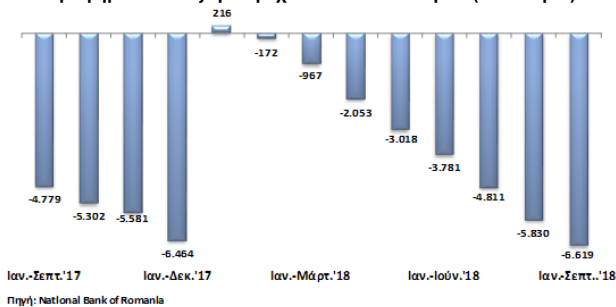
Γράφημα 20. Πληθωρισμός

Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Στην περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε στα €6,62 δισ. από €4,78 δισ. στην περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου του 2017, ως αποτέλεσμα της αύξησης του κατά 38,5%, σε ετήσια βάση (Γράφημα 21). Η άνοδος του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών προήλθε από το υψηλότερο εμπορικό έλλειμμα, καθώς οι εισαγωγές συνέχισαν να αυξάνονται με εντονότερο ρυθμό σε σχέση με τις εξαγωγές και δευτερευόντως από το χαμηλότερο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών μεταβιβάσεων και του ισοζυγίου υπηρεσιών. Αντιθέτως, μικρή ήταν η θετική συμβολή στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών από τη μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου εισοδημάτων.

Γράφημα 21. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (εκατ.ευρώ)

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Ετήσια στοιχεία	2013	2014	2015	2016	2017
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	-3,2	0,7	-0,3	-0,2	1,4
Ιδιωτική Κατανάλωση	-2,6	0,6	-0,5	0,0	0,1
Δημόσια Κατανάλωση	-6,4	-1,4	1,2	-1,5	-1,1
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	-8,4	-4,7	-0,3	1,6	9,6
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	1,5	7,7	3,1	-1,8	6,8
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-2,4	7,7	0,4	0,3	7,2
Γενικός Δκτ Τιμών Καταναλωτή, (% ετήσια μεταβολή, μέσος έτους)	-0,9	-1,3	-1,7	-0,8	1,1
Ανεργία (% , μέσο έτους)	27,5	26,5	24,9	23,5	21,5
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	1,7	0,3	0,6	3,7	3,9
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	177,4	178,9	176,8	180,8	178,6
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-2,0	-1,6	-0,2	-1,1	-0,8

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2017	2017	2018		2018
		Q4	Q1	Q2	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)					
Όγκος Λανικού Εμπορίου (εκτός καυσίμων και λιπαντικών)	1,3	-0,6	1,1	2,5	2,2 (Ιαν.-Αυγ.)
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	22,2	24,5	37,6	28,1	28 (Ιαν.-Οκτ.)
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστηριότητα (όγκος σε χιλ. μ ³)	19,5	27,2	1,8	24,3	13,9 (Ιαν.-Αυγ.)
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	3,8	3,5	1,9	1,6	2,1 (Ιαν.-Σεπτ.)
Δείκτες Προσδοκιών					
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών PMI στη μεταποίηση	50,2	52,5	55,4	53,5	53,1 (Οκτ.)
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	96,8	99,5	102,0	103,4	101,0 (Οκτ.)
Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	98,1	100,3	105,1	102,7	98,9 (Οκτ.)
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-63,0	-52,7	-52,3	-50,7	-38,3 (Οκτ.)
Πιστωτική Επέκταση , (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)					
Ιδιωτικός Τομέας	-0,8	-0,8	-1,0	-1,2	-1,3 (Σεπτ.)
Επιχειρήσεις	0,4	0,4	-0,2	-0,7	-0,3 (Σεπτ.)
- Βιομηχανία	-1,4	-1,4	-2,2	1,0	2,1 (Σεπτ.)
- Κατασκευές	-1,5	-1,5	-1,7	-2,1	-2,4 (Σεπτ.)
- Τουρισμός	1,1	1,1	1,8	3,1	3,5 (Σεπτ.)
Νοικοκυριά	-2,3	-2,3	-2,2	-2,1	-2,1 (Σεπτ.)
- Καταναλωτικά Δάνεια	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	-0,8 (Σεπτ.)
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-2,9 (Σεπτ.)
Τιμές και Αγορά Εργασίας					
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, (% ετήσια μεταβολή, μέσος περιόδου)	1,1	0,8	-0,1	0,5	1,8 (Οκτ.)
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	-1,0	-0,4	0,3	1,2	2,5 (Γ' τρίμηνο)
Ανεργία (%)	21,5	21,0	20,5	19,4	18,9 (Αύγ.)
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	1,4	2,0	2,5	1,8	1,8 (Β' τρίμηνο)
Ιδιωτική Κατανάλωση	0,1	-0,6	0,0	1,0	1,0 (Β' τρίμηνο)
Δημόσια Κατανάλωση	-1,1	2,1	0,1	-2,0	-2,0 (Β' τρίμηνο)
Επενδύσεις	9,6	29,0	-10,3	-5,4	-5,4 (Β' τρίμηνο)
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	6,8	5,5	8,0	9,4	9,4 (Β' τρίμηνο)
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	7,2	5,0	-3,1	4,3	4,3 (Β' τρίμηνο)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, ΙΟΒΕ, IHS Markit

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματος του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του